

Vi punktskriftsläsare

Utgiven av Myndigheten för tillgängliga medier och Punktskriftsnämnden

**Lästips:
Musik x 5**

**Nytt för barn
på legimus.se**

INNEHÅLL 2, 2015

I korthet	2
Historia: Hjälp till självhjälp	4
Läsarporträtt: Göran Gustafson	6
Knep & Knåp, ny tidning	8
Barn och unga	9
Lästips: Musik x 5	11
Punktskriftsnämnden informerar	12
5 frågor till Punktskriftsnämnden	12

Kontakta MTM

Telefontid för punktskrifts- och prenumerationsservice är måndag till torsdag klockan 9-12.

Telefon: 08-580 02 720

E-post: punktskrift@mtm.se

alternativt pren@mtm.se för ärenden som gäller prenumeration.

Stängt julafton den 24 december, nyårsafton den 31 dec och Trettondagen den 6 januari.

Paus för teknikspalt

Eva Nilssons spalt om teknik gör ett uppehåll i detta nummer. Har du tips och förslag på frågor som skulle vara intressanta att ta upp i spalten? i så fall är du välkommen att höra av dig till MTM:s Punktskrifts- och prenumerationsservice.

Psst ...

Det finns verkligen tidningar om det mesta man kan tänka sig i en välsorterad tidningshandel idag. Yoga, vegetarisk matlagning, LCHF, windsurfing, bröllop, vänta barn, snowboarding tatueringar, scrapbooking ... Du som läser punktskrift vet väl om att du kan beställa tidningsartiklar i punktskrift från MTM:s Punktskrifts- och prenumerationsservice? Tjänsten kostar ingenting.

Nu har de nya tecknade figurerna på barnens legimus.se fått namn. Figurerna har tagits fram av illustratören Moa Hoff och för en tid sedan utlyste vi en tävling där barn kunde skicka in förslag på namn. En jury, där bland andra MTM:s barnbibliotekarier ingick, valde ut tre namn bland en mängd fina förslag. Viri, Polkan och Snirk blev det. Läs mer om de nya barnsidorna i det här numret.

Beatrice Christensen Sköld är tillbaka med en historisk text. Den här gången skriver hon om grundandet av Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd strax efter förra sekelskiftet. Den seende blindlärrinnan Julia af Burén var en av de eldsjälarna som engagerade sig i den så kallade blindfrågan.

Avslutningsvis vill jag önska dig som läser detta en skön avslutning på året.

God Jul och Gott Nytt År!

Carina Gerdin
redaktör

Vi punktskriftsläsare ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier och Punktskriftsnämnden. December 2015, nr 2. Utgivning 2 ggr/år. Ansvarig utgivare: Roland Esaiasson. Redaktör: Carina Gerdin, carina.gerdin@mtm.se. Layout: Carina Gerdin. Redaktion: Lena Boqvist, Ann-Sofie Falck, Eva Nilsson, Gun Olsson, Björn Westling. Adress: Myndigheten för tillgängliga medier, Box 5113, 121 17 Johanneshov. Prenumeration (gratis): telefon: 08-580 02 720, e-post: pren@mtm.se. **Vi punktskriftsläsare** finns i punktskrift, i tryckt version samt som pdf på MTM:s webbplats, www.mtm.se. ISSN 1401-6524. Omslagsillustration: Moa Hoff.

Almanacka 2016

Insekter och småkryp är tema för 2016 års vägg-almanacka. Den innehåller taktila färgbilder och tips på böcker med anknytning till insekter, både fackböcker, moderna romaner och äldre klassiker. Almanackan säljs av Iris Hjälpmedel och kostar 160 kronor.

Illustrationerna är gjorda av Eva Eriksson.

Kortare väntan på ny bok

Väntar du på att en bok ska bli klar? Förhoppningsvis behöver väntetiden inte bli så lång. Tack vare de förändringar i MTM:s produktion som infördes under våren har tiden det tar att framställa en punktskriftsbok minskat kraftigt.

I snitt är antalet dagar från inkommet förslag till färdig bok nu 45, jämfört med tidigare 114. Givetvis kan enskilda böcker, på grund av olika omständigheter, ta längre tid att framställa.

Nytt faktablad för punktskriftsläsare

Känner du till MTM:s hela utbud av tidningar, produkter och tjänster för dig som läser punktskrift? Nu finns ett nytt faktablad som berättar om allt som finns – tidningar, almanackor, sällskapsspel med mera. Faktabladet finns som pdf på mtm.se. Du är även välkommen att beställa det i punktskrift via Punktskrifts- och prenumerationsservice.

MTM har också tagit fram en ny folder som riktar sig till personal på bibliotek, syncentraler och skolor. Beställ foldern på mtm.se

Foto: Elliot Elliot

MTM anpassar sällskapsspel.

Världslitteratur i ny bokklubb

Nu är MTM:s bokklubb för punktskriftsläsare igång. Bokklubbens tema är litteratur från hela världen, både ny och äldre litteratur och i olika genrer.

Varje månad får medlemmarna ett nyhetsbrev som presenterar en bok. Först ut är den sydkoreanska romanen **Ta hand om min mor** av Kyung-Sook Shin. Barnen i familjen Park tvingas omvärdera sin syn på sig själva och sin mor när hon plötsligt försvinner mitt i den myllrande huvudstaden Seoul.

Kontakta Punktskrifts- och prenumerationsservice om du också vill bli medlem.

Författarfoto: Dahuim Paik.

Kyung-Sook Shin är en prisbelönad författare i hemlandet Sydkorea.

Internationell konferens om tillgänglighet

Den 16-18 maj 2016 anordnar MTM tillsammans med Internationella Daisy-konsortiet och Svenska Daisy-konsortiet en konferens om tillgänglighet och demokrati i Stockholm. Konferensens namn är **Take Part – Human Perspectives on Inclusive Publishing**.

Mer information finns på mtm.se/takepart2016

Barns taktila läsning i undersökning

"Ska jag ta det lugnt och chilla läser jag talböcker. Är det läsning för skolan är det mer punktskrift." Så svarar en av användarna i den undersökning om taktil läsning bland barn som MTM gjort under året. Undersökningen visar att de unga ofta väljer talböcker när man läser för nöjes skull, medan de förknippar läsning av punktskrift med studier. De flesta barn och föräldrar i undersökningen är i stort sett nöjda med MTM:s produkter och tjänster. Däremot har man ofta bara kunskap om delar av utbudet.

Hjälp till självhjälp

Synen på välgörenhet förändrades i slutet av 1800-talet. Allt fler ansåg att hjälp till självhjälp var att föredra framför allmosor. Det bildades föreningar i syfte att hjälpa synskadade till eget boende och självförsörjning. En av dem som engagerade sig i blindfrågan var den seende lärarinnan Julia af Burén.

SOM OGIFT VAR JULIA AF Buréns efternamn Centerwall. Hon föddes 1876 och var dotter till en liberal riksdagsledamot. Julia Centerwall valde att utbilda sig till blindlärarinna och redan vid 19 års ålder anställdes hon vid förskolan för blinda barn i Växjö. Senare blev hon antagen

till utbildningen för ämneslärare vid Blindinstitutet i Solna. Efter ett provår 1898, där hon fick mycket bra betyg, arbetade hon som ämneslärare vid institutet. 1901 blev hon invald i styrelsen för De blindas förening, DBF.

Hantverksyrken

Blindundervisningen vid förra sekelskiftet hade hantverksyrken som mål, men många blinda hade svårt att klara sig på egna inkomster och var därför beroende av understöd.

Hant-
verks-
un-
der-

visningen var också begränsad till borstbinderi och korgmakeri och i första hand avsedd för pojkarna. Flickorna hade i praktiken få möjligheter att skaffa sig en yrkesutbildning, trots att det på pappret var möjligt för dem att få samma undervisning som pojkarna.

De blindas förening

DBF grundades 1889 som en intresseförening för blinda och syftet var främst att bygga upp en pensionsfond och en sjukkasse, senare också en understödstiftelse. Understödsstiftelsen vände sig främst till privata donatorer för att bygga upp sitt kapital. Från avkastningen beviljades lån eller bidrag till anskaffning av arbetsmateriel och bostäder eller verkstäder. År 1901 valdes flera yngre förmågor in i styrelsen, bland andra Elin Hök, Carl Thulin och Daniel af Burén.

Daniel af Burén hade tvingats avbryta sina studier till läkare på grund av glaukom och utbildade sig istället till massör. I och med detta blev han Sveriges förste blinde massör. Daniel af Burén

blev vald till vice ordförande i DBF 1902, samma år som han och Julia gifte sig.

KMA bildas i lågkonjunktur

Julia af Burén satt i styrelsen för DBF i 27 år. År 1917 blev hon dessutom vald till ordförande i den nyss grundade arbetsnämnden Kronprinsessan Margaretas arbetsnämnd, KMA.

Bakgrund till att man grundade KMA var den lågkonjunktur som rådde i Sverige under första världskriget och som påverkade de blindas möjligheter att försörja sig. Inom DBF:s styrelse hade man diskuterat problemen och kommit fram till att en arbetsnämnd borde grundas. Den skulle fungera som stödorganisation för blindas, uppmärksamma allmänheten på de blindas situation och organisera frivilliga arbetskrafter. Nämnden skulle samarbeta med blindfilantropiska institutioner och myndigheter och försöka förverkliga idéer som gagnade den svenska blindsakens utveckling.

Kronprinsessan Margareta

DBF vände sig till kronprinsessan Margareta med en förfrågan om hon skulle kunna tänka sig att leda den som hedersordförande. Kronprinsessan tackade ja och vid det konstituerande sammanträdet i september 1917 på Kungliga slottet i Stockholm fick nämnden sitt namn.

De första tio åren var KMA knuten till DBF men fick därefter självständig status.

Nationell stödorganisation

Den första stora uppgiften för KMA blev att bygga upp en nationell stödorganisation. I varje län skulle det finnas en vänförening, De Blindas vänner. Den skulle ledas av en skyddsvän, vanligen landshövdingens fru. Föreningarna skulle sätta sig in

Korgmakeri för blindas
1890-tal. Detalj av foto.

i de blindas levnadsvillkor och bistå KMA i dess arbete. Man vill göra synskadade synliga och vid ett upprop uppmanades allmänheten att engagera sig i "i deras närhet bosatta blindas".

Basar på Grand

För att uppmärksamma de blindas hantverksprodukter ordnade Kronprinsessan Margareta år 1919 en basar på Grand Hotel i Stockholm. Basaren blev lyckad och därefter fick arbetsnämnden årliga donationer från förmögna personer.

KMA försökte också påverka politiker och sin första framgång hade man när regeringen 1918 beviljade blindas rabatter på järnvägsbiljetter.

Kronprinsessan Margareta dog oväntat våren 1920, vilket var en stor förlust för arbetsnämnden. Hennes make kronprins Gustav Adolf tog då över hedersordförandeskapet.

Finlandshjälpen

Andra initiativ var instiftandet av De blindas dag, där KMA också samarbetade med DBF. Man lyckades också förmå reger-

ingen att ge rabatt på radiolicensen till blindas. Dessutom delade man varje år ut radioapparater till blindas.

Under andra världskriget deltog arbetsnämnden också i den så kallade Finlandshjälpen. Bland annat finansierade man inköp av 15 schäfrar och deras träning till ledarhundar. Det praktiska arbetet utfördes av kennelklubbens brukshundsavdelning.

Hundarna skickades till krigsblinda i Finland senhösten 1941. Med på färden var Julia af Burén, som trots brinnande krig reste runt för att träffa krigsblinda.

Nämnden i dag

Julia af Burén skulle komma att leda KMA fram till år 1954. Hon avled 1964.

Stiftelsen KMA finns än i dag och ger ekonomiskt stöd åt enskilda och deras organisationer. En viktig del av nämndens arbete är sedan början av 1980-talet att ge stöd till vetenskaplig forskning. ●

TEXT: BEATRICE CHRISTENSEN SKÖLD

Läsarporträtt.

Göran Gustafson är en samhällsintresserad storläsare. För en så flitig beställare av tidningsartiklar som Göran kan två leveransveckor upplevas som en lång tid:

"Helst skulle jag se en utskrivningsakut för punktskrift!"

Görans lästips

Just kids

av Patti Smith

Författaren, konstnären och rockpoeten Patti Smith berättar om tiden i New York under åren kring 1970. Där träffar hon Robert Mapplethorpe och de blir ett par – i kärlek och konst. De bor länge på klassiska Chelsea Hotel där de möter många av samtidens stora artister. En spännande skildring om två unga konstnärer som strävar efter berömmelse.

GÖRAN BÖRjade 1964 PÅ Tomtebodan, den statliga specialskolan i Solna för synskadade barn. Efter åtta år där integrerades han och gick två år i en kommunal grundskola.

Nu är Göran 58 år och bor i stockholmsförorten Kista. Han har förblivit Stockholm trogen i hela sitt liv.

Korrekturläsare

Efter gymnasiet jobbade Göran som korrekturläsare inom Synskadades Riksförbunds organisation. Göran har många minnen av positiva läsoplevelser från den här tiden.

– Jag korrekturläste till exempel **Moment 22** av Joseph Heller, en bok på cirka 1100 sidor i punktskrift.

Under närmare elva år var han transportledare på två olika taxibolag innan han började som korrekturläsare igen. När punktskriftsproduktionen flyttade till Fagersta slutade han och sedan följde några år som

administratör i en idrottsförening. När föreningens anslag minskade fick Göran sluta sin anställning och han valde då att förtidspensionera sig.

Samhällsfrågor

Göran föddes med en ögonskada som gör att han kan läsa med ögonen, till exempel framför sin dator, men han föredrar punktskrift på papper och talböcker.

– Punktskrift läser jag både i sängen, i taxibilar och på tunnelbanan.

Som före detta korrekturläsare går inga fel i texterna Göran förbi. Tyvärr inverkar de negativt på läsupplevelsen, säger han. Men han läser mycket. Helst tidningsartiklar som berör olika samhällsfrågor som han beställer från MTM.

Det blir ofta artiklar ur tidningarna Doktorn och Narkotikafrågan, men även ur **Allt om resor**.

Han prenumererar på specialtidningen **Månadsbladet**, som innehåller klipp ur andra tidningar och tidigare hette

Veckobladet. Han tycker sämre om den sedan den blev månadstidning i början av året. Göran säger:

– Det är för många inträngande reportage i folks privatliv.

Punktskriftsakut

Göran beställer också artiklar ur andra tidningar i punktskrift. Det brukar ta två till tre veckor att få hem materialet.

– Jag har förståelse för att det tar tid, även om det vore önskvärt att det gick fortare.

Han fortsätter:

– Helst skulle jag vilja att Punktskrifts- och prenumerationsservice upprättade en utskrivningsakut som man kunde besöka och få material utskrivet i punktskrift medan man väntar! ●

TEXT: EVA NILSSON **FOTO:** CARINA GERDIN

Tidningar och tidningsartiklar

Du som är punktskriftsläsare kan via MTM:s Punktskrifts- och prenumerationsservice beställa tidningsartiklar i punktskrift utan kostnad. Från följande tidningar kan du få innehållsförteckningar, för att därefter beställa enskilda artiklar: **Allt om Resor, Doktorn, Hifi & Musik, Femina, Språktidningen** och **Narkotikafrågan**. Att beställa material i punktskrift är gratis upp till maxgränsen 1500 sidor/år. För personer med dövblindhet finns ingen sådan övre gräns.

Några tidningar trycks i punktskrift i sin helhet, bland andra **Allers, Må Bra, Populär Historia, Tara, Illustrerad Vetenskap** och **Allt om Mat**. På legimus.se och mtm.se finns en fullständig tidningslista.

Månadsbladet och **Hört & Sett** innehåller urval från andra tidningar. Månadsbladet finns även som taltidning.

Den nya tidningen **Knep & Knäp** kan du läsa mer om i detta nummer.

En tidningsprenumeration kostar 100 kr per år.

Tidningar för barn och ungdomar

Knottret är en punktskriftstidning som vänder sig till ungdomar och innehåller artiklar om bland annat musik, nyheter och sex och samlevnad. Tidningen kommer ut med 12 nummer per år och innehållet baseras på utdrag ur andra tidningar.

MTM ger även ut Sveriges äldsta barntidning, den klassiska **Kamratposten**, som punktskriftstidning. Punktskriftstidningen innehåller ett urval av innehållet i papperstidningen.

Prenumeration för barn och ungdomar upp till 18 år är gratis.

Lättläst nyhetstidning i punktskrift

MTM:s nyhetstidning **8 Sidor** kommer framöver att ges ut även som punktskriftstidning. Pappersversionen som kommer ut en gång i veckan läses av bland annat elever i grundskolan, invandrare och många andra människor som har svårt att läsa en vanlig dagstidning. Punktskriftstidningen 8 Sidor är ett bra alternativ för dem som övar sina färdigheter i punktskrift.

Foto: Apelöga

Under försommaren i år kom det första numret av Knep & Knåp, den nya punktskriftstidningen för korsords- och sudokuälskare. Gun Olsson på MTM berättar om arbetet med att anpassa tidningen till punktskrift.

VARJE NUMMER INNEHÅLLER TVÅ KORSORD, två sudoku och andra stående inslag av nötter att knäcka. Det är ett urval innehåll från Knep & Knåp som ges ut av Bonnier Tidskrifter. Att valet föll på just den tidningen beror på att man såg att den innehöll material som skulle fungera i punktskrift. En grupp medarbetare på MTM arbetade under våren med att hitta formen för tidningen och omvandla innehållet så att det skulle bli begripligt i punktskrift. I dialog med en producent försökte man komma fram till vad som var möjligt att göra. Parallellt togs också en instruktionsbok fram. Den skickas hem till varje ny prenumerant.

Gun Olsson är specialpedagog och anställd på MTM. I hennes tjänst ingår att anpassa tidningar och sällskapsspel, något som ofta ställer krav på en kreativ förmåga. Hon bläddrar i ett exemplar av originaltidningen och pekar på inslag som man valde bort i urvalet till punktskriftsversionen. Pappersformatet sätter gränser för hur omfattande korsord som går att trycka och andra saker blir helt enkelt inte begripliga i en anpassning. Arbetet har inte varit helt enkelt, men många läsare som har hört av sig har varit positiva.

– Vi visste att det fanns ett intresse för den här typen av tidning och bestämde oss för att ge ut det första numret trots att vi inte kände oss helt klara

För närvarande har punktskriftstidningen ett tjugotal prenumeranter. Den kommer ut en gång i månaden och innehåller även facit. Det finns med andra ord ingen möjlighet att skicka in sina lösningar och tävla om priser, så som läsare av originaltidningen kan göra.

– Jag brukar lösa korsord med en gammal dam i släkten. Hon är 94 år. Tillsammans bildar vi ett oslagbart team! ●

Vi punktskriftsläsare nr 2 • 2015

A black silhouette of a cat in a stretching pose, with its front legs extended forward and its back legs pushed back. Above the cat, the letters 'agi' are written in a large, bold, red font. A white spiral line starts from the top of the cat's back and loops upwards and to the left, ending near the 'i' in 'agi'. The background is white.

9

Måntornet

Måntornet av Per Gustavsson är en spännande bilderbok om att drömma och att våga det omöjliga. Pojken Sindre är fascinerad av månen och försöker fundera ut sätt att ta sig dit. Till slut börjar han bygga ett eget torn för att klättra till månen. Finns som interfolierad bilderbok.

Öjvind och Världens ände

I **Öjvind och Världens ände** av Sara Lundberg flyger Öjvind över världen så som han känner den. Det är vackert, roligt, pyttelitet. Så en dag når vinden stormstyrka och blåser honom över kanten – världen tar slut och något nytt tar vid. Finns som interfolierad bilderbok. ●

Nytt om Legimus!

Kompisarna Viri, Snirk och Polkan har flyttat in på barnens legimus.se. Namnen är de vinnande förslagen i en tävling som för en tid sedan utlystes och där barn uppmanades att skicka in förslag till MTM. Tre vinnare kommer att belönas med varsitt pris som består av hörlurar, två biocheckar och en tygkasse med kompisar på. Grattis!

Moa Hoff heter illustratören som har gjort de tecknade figurerna.

Viri är rund och rosa med många små vassa tänder, Snirk är svart och smal och bär en röd hatt. Polkan är blå och bär en polkarandig dräkt.

Förutom kompisarna har det tillkommit flera andra nyheter på barnens sidor. Nu kan man skapa egna topp-listor av böcker man gillar. Nytt är även filmade boktips. Det är Ingrid och Sara, MTM:s barnbibliotekarier, som berättar om spännande och rolig läsning. Under december blir det boktips med jultema.

Missa heller inte MTM:s nya bokklubb för barn och unga från 12 år. Varje månad skickas ett nytt brev som innehåller boktips, en fråga och lite annat kul. Varje gång blir det ett nytt tema. Bokklubben har en egen sida på legimus.se. Bli medlem genom att skicka namn och e-postadress till info@mtm.se.

Nya böcker med taktila bilder

Världens bästa näsa, öra, öga

av Helen Rundgren

Vem har världens bästa näsa? Tja, det beror på vad man ska använda den till. Roliga exempel på skarpa sinnesorgan och hur djur kan använda dem på fiffiga vis. Texten är tryckt med storstil och punktskrift på varannan rad. Svällpappersbilder i färg av olika djur.

Är det du, mammä?

av Stefan Casta

Lilla lammet ska för första gången gå på sommarbete. Hon är så upptagen av alla intryck att hon halkar efter mamma och de andra fåren och hamnar utanför hagen. Humoristisk upprepningssaga där lammet får fråga sig fram efter mamma. Taktill bilderbok med collagebilder.

Nämen Benny

av Barbro Lindgren

Benny tycker att allt är botten, hans mamma bara städar och lägger hans pinnar och potatisar i långa rader. Hon vill att Benny ska bada och att mjukisdjuret Lillnöffe ska in i tvättmaskinen. Då bestämmer sig Benny för att flytta. Taktill bilderbok med collagebilder.

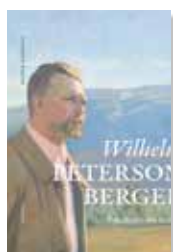

Musik x 5

Musik är fantastiskt! Att lyssna på gamla och nya favoriter är en omistlig del av livet för många och ibland kan man även vilja läsa om musik. Vi tipsar om fem punktskriftsböcker som handlar om musik och musiker i Norden.

TEXT: HELENA LINGMERT

Wilhelm Peterson-Berger: tondiktare och kritiker av Henrik Karlsson

Både som privatperson och i sina verk var Wilhelm Peterson-Berger (1867-1942) mångsidig och motsägelsefull. Henrik Karlsson, docent i musikvetenskap, presenterar i sin bok en ny bild av tonsättaren. Biografin är baserad på hittills opublicerade brev och andra nya källor.

Toner och passioner: Ludus tonalis av Käbi Laretei

Den estniska konsertpianisten Käbi Laretei (1922-2014) berättar om möten med musiker och dirigenter.

Särskild tyngdpunkt ligger på den speciella relationen hon hade med den amerikanske förläggaren Clay Coss och dennes hustru Eva.

Jan Johansson: tiden och musiken av Erik Kjellberg

Jan Johansson (1931-1968) blev bara 37 år, men hann sätta bestående avtryck i svenskt musikkiv. Han var en av de mest anlitade jazzpianisterna i Sverige på 1960-talet och skivan "Jazz på svenska" är en klassiker. Författaren Erik Kjellberg har främst fokuserat på Johanssons musik.

Enkel, vacker, öm: boken om Monica Zetterlund av Klas Gustafson

En utförlig biografi om Monica Zetterlund (1937-2005). Speciell tonvikt har lagts på 1960- och 1970-talen då hon hade sina största framgångar. Avslutningsvis finns en källredo-visning och utförliga, kronologiska förteckningar över alla skivor, scenföreställningar, filmer och tv-produktioner.

Fixa julens godsaker med Lallerstedt

Recept på härliga julrätter hittar du i **Julbordet: det bästa från Gondolens julbord** av Erik Lallerstedt. Här finns lax, gubbröra, sillsallad, lutfisk, Janssons frestelse, omeletter och söta desserter som ris à la malta och saffranspannkaka. Man får också tips på i vilken ordning läckerheterna kan serveras för att avnjutas bäst. Den tryckta boken är interfolierad med punktskriften på plastblad. Ett litet antal exemplar finns till försäljning för 100 kr styck. Det går förstås även bra att låna boken.

Evert Taubes värld av David Anthin

Inblickar i författaren och visdiktaren Evert Taubes (1890-1976) liv och konstnärskap, med ett särskilt fokus på de roller han intog i förhållande till sin publik. David Anthin är litteraturvetare och Taube-kännare.

Punktskriftsnämnden informerar

EN AV PUNKTSKRIFTSNÄMNDENS VIKTIGASTE uppgifter är att ta fram rekommendationer och regler för punktskrift och taktila bilder, som till exempel boken **Svenska skrivregler för punktskrift**. Däremot finns det inte många standarder på det taktila området. De två som finns handlar om punktskrift på medicinförpackningar och skyltar och apparater.

Ny standard

Punktskriftsnämnden/MTM är medlem i organisationen SIS, Standardiseringen i Sverige, och deltar i arbetet som har att göra med det taktila området. I början av nästa år kommer en ny standard om taktila kartor som tagits fram genom den internationella organisationen ISO. Standarden handlar om kartor för byggnader och på offentliga platser. I en tid när allt fler taktila kartor tas fram för offentliga platser är det en stor fördel om de blir gjorda på liknande sätt och så bra som möjligt. I länder med stor befolkning som Japan är det ännu viktigare än i ett litet land som Sverige, eftersom antalet kartor som skapas är så mycket större. Och

detta är alltså första gången man har lyckats sätta ihop en världsstandard som har att göra med taktila symboler, men antagligen inte den sista. Alla standarder revideras också med jämna mellanrum.

Utveckla åttapunktskriften

Under 2016 kommer Punktskriftsnämnden att starta ett arbete med att utveckla den svenska åttapunktskriften. Det arbetet kommer nog inte att leda till en ny standard, men den rekommendation som finns idag har en funktion som liknar en standard och används också i olika apparater för läsning och skrivning.

Internationell konferens 2017

Nästa år inleds också förberedelserna inför Tactile reading, en internationell konferens om barn som läser punktskrift och taktila bilder. Konferensen kommer att äga rum den 6-7 april 2017 i Stockholm och syftar till att utveckla undervisning och kunskap på det taktila området. ●

TEXT: BJÖRN WESTLING

5frågor

till medlemmar i Punktskriftsnämnden. Sist ut är Lena Stenberg och därmed har vi fått chans att prata med alla. På Punktskriftsnämndens webbplats hittar du namnen på samtliga 12 medlemmar.

Hej Lena Stenberg, vem är du?

– Jag bor i Stockholm, på Söder, sedan många år, tillsammans med min man. Kommer ursprungligen från Västergötland.

Vad arbetar du med?

– Jag är lärare i informationsdesign med inriktning text och informativt skrivande vid Mälardalens högskola i Eskilstuna.

Kan du läsa punktskrift?

– Jag kan inte läsa punktskrift taktilt, tyvärr, men är väldigt medveten om de möjligheter punktskriften ger till läs- och skrivupplevelser.

Vad tycker du är punktskriftsnämndens viktigaste uppgift?

– Det är viktigt att verka för ökad kunskap om taktil läsning och att stödja punktskriftens ställning och utveckling. Alla som behöver punktskrift för att läsa och skriva ska ha tillgång till den.

Vad gör du helst när du är ledig?

– Jag tar gärna långa skogs promenader, med eller utan svamp-plockning. Att läsa är också en lustfylld del av livet så det försöker jag ta mig tid till. ●

Foto: privat